

Pozemkové úpravy idú do legislatívneho procesu

Každoročne by malo ísť na komplexné pozemkové úpravy zo strany štátu takmer 31 miliónov eur. Najdôležitejšie však bude docieľať, aby aj nasledujúce vlády transparentne zabezpečili realizovanie pozemkových úprav. Poľnohospodári iniciatívu vítajú.

Proces sa začal

Návrh opatrení na urýchlené vykonanie komplexných pozemkových úprav predstavili jeho tvorcovia na konferencii „Ako ďalej pozemkové úpravy“, ktorá sa uskutočnila 16. mája. Podľa podpredsedníčky vlády a ministerky pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR Gabriely Matečnej sa musia pozemkové úpravy urobiť v 3 103 katastrálnych územiach. Štát by mal podľa návrhu každý rok vyčleniť na toto opatrenie takmer 31 miliónov eur, čo prislúcha sceleniu pozemkov asi v 120 katastrálnych územiach. Materiál prejde medzirezortným pripomienkovým konaním a osvojiť si ho bude musieť aj vláda SR.

„Scelovanie pozemkov, takzvané pozemkové úpravy, prinesú významné výhody vlastníkom, užívateľom, obciam, štátu i krajine. Či už pôjde o zhodnotenie pozemkov vlastníkov, realizovanie investícií, nižšie náklady pre štát pri výstavbe infraštruktúry alebo zlepšenie ochrany prírody a udržiavanie vody v krajine,“ povedala G. Matečná.

Vhodne vybrať a potom komunikovať

Počas konferencie sa odborná verejnosť dozvedela o súbore kritérií výberu katastrálnych území, ktoré budú vplývať na poradie realizovania pozemkových úprav. Ide o vlastnícke kritériá, kam patria počty parciel na jedného vlastníka, počet vlastníkov na parcelu, priemerný počet parciel na liste vlastníctva na hektár, podiel špeciálnych kultúr poľnohospodárskej výroby, podiel poľnohospodárskej pôdy bez špeciálnych kultúr či podiel lesných pozemkov v katastrálnom území. Ďalšími sú užívacie kritériá v katastrálnom území a patria tam priemerné počty žiadateľov o priame podpory, viacnásobné deklarácie, počty mladých farmárov, podiely výmery podnájomných pozemkov, podiely

tzv. „bielych plôch“. Poslednými kritériami sú mimorezortné, kam patrí podpora najmenej rozvinutých okresov, podpora plánovaného budovania infraštruktúry, podpora nakladania s vodou v prírode a ochrana prírody, podpora strategických investícií a priemyselných parkov.

Predseda Slovenskej poľnohospodárskej a potravinárskej komory Emil Macho uvítal, že sa od avíza predsedu vlády Petra Pellegriniho (14. februára 2019) v krátkej dobe pripravil materiál, ktorý rieši problematiku rozdrobenosti pôdy. *"Pozemkové úpravy nie sú len o komasácii, ide o komplexné usporiadanie celkového územia a vzhľadu krajiny. Chceme a budeme niesť zodpovednosť za to, ako náš vidiek bude v budúcnosti vyzeráť. Ako bude usporiadaný a akým spôsobom budeme na ňom hospodáriť,"* dodal E. Macho.

Z pripravovaných návrhov ocenil, že sa medzi tzv. užívacie kritériá pri výbere katastrov na komplexné pozemkové úpravy dostali práve viacnásobné deklarácie, počty mladých farmárov, podnájomné zmluvy a všetky náležitosti okolo toho. *"Komplexné pozemkové úpravy posadia všetkých zainteresovaných za jeden rokovací stôl. Samospráva, Slovenský pozemkový fond a všetky formy hospodárenia na pôde, to znamená veľkí, malí, strední, rodinní, akokoľvek ich nazývame, za týmto stolom budú riešiť boľáčky z histórie. Poľnohospodári sú pripravení akceptovať to,"* doplnil na tlačovej besede po skončení konferencie E. Macho.

Rovnako to vidí aj Vladimír Uhlík, predseda predstavenstva Komory pozemkových úprav SR. *"Nerobme si ilúzie, že je spor len medzi veľkými a malými. Nezhody sú aj medzi malými, a možno ešte väčšie. Zažil som ich desiatky. Po všetkých rokovaniach v tom celom dlhotrvajúcom procese poľnohospodári začnú medzi sebou komunikovať. Záverom toho stretnutia je dohoda, že si rozdelia územie z hľadiska užívania a potom tomu prispôbia jednotlivých vlastníkov a ich umiestnenie,"* hľadal výhody na konferencii Vladimír Uhlík.

Ceny nájmu sa zväžia

Logicky sa však z radov poľnohospodárov ozývajú hlasy, že scelovaná pôda má vyššiu hodnotu a ceny nájmov sa tak zvýšia. Nájomné zmluvy tých, ktorí vstupujú do pozemkových úprav, sa automaticky skončia. Sú tu preto obavy z príchodu rôznych špekulantov a zahraničného finančného kapitálu, ktorý si bude môcť jednoduchšie dovoliť nákup scelenej pôdy. Otázka väčšej ochrany pôdy je preto na mieste.

Rezortná ministerka G. Matečná však nevidí hneď čierne scenáre. *„Ak mal nájomca s vlastníkom dlhodobo korektné vzťahy, malo by to viesť k opätovnej zhode aj po pozemkových úpravách.“* Zároveň poukázala aj na ustanovenie, ktoré pri prenajatej pôde zo Slovenského pozemkového fondu aj po pozemkových úpravách dáva prednostné právo pôvodným užívateľom. V rámci ochrany pôdy hľadá ministerstvo vhodnú formu. Ministerka pripustila variant obmedzenia výmery nadobudnutého vlastníctva pozemkov.

Na Slovensku je v súčasnosti 8,4 miliónov vlastníckych parciel, 4,4 milióna evidovaných vlastníkov pozemkov a 100,7 milióna spoluvlastníckych vzťahov. Priemerný počet spoluvlastníkov na 1 parcelu je 11,93 a jeden vlastník v priemer vlastní 22,74 parciel.